

מפרט המבחן בתושבע"פ (מבחן הבוגר) לכיתה ה' – תשע"ב (2012)**מסגרת המבחן**

הנושאים שייבדקו במבחן הם אלה שיש ללמדם בכיתה ה' בבית הספר היסודי הממלכתי-דתי על-פי תכנית הלימודים המעודכנת בדינים (תשע"ב), משרד החינוך והתרבות, מינהל החינוך הדתי, המופיעה באתר המפמ"ר לתלמוד ולתושבע"פ.

כתובת האתר: www.education.gov.il/Hemed

יש לבחור בלשוניות: **מקצועות לימוד** < **תלמוד ותושבע"פ** < **מבחן תושבע"פ כיתה ה'**

תוכן המבחן: במבחן ארבעה חלקים ראשיים: (א) מעגל השנה; (ב) בין אדם למקום; (ג) בין אדם לחברו; (ד) מושגים ומבוא לתושבע"פ.

המקורות וספר הלימוד:

לחלקים א-ג: הרב חיים דוד הלוי, ספר קיצור שולחן ערוך מקור חיים.

לחלק ד: ביאור תוכני המושגים והחומר למבוא לתושבע"פ, נמצא באתר המפמ"ר לתלמוד ולתושבע"פ (הכתובת מופיעה למעלה).

חומרי עזר: אפשר להיעזר בספרי העזר המצויים בבתי הספר ובידי התלמידים, התואמים את תכנית הלימודים המעודכנת.

משך המבחן: שעה וחצי (90 דקות).

עקרונות המבחן

- א. לא יותר שימוש בחומר עזר כלשהו בשעת המבחן.
- ב. במבחן ייכללו שאלות הבודקות ידע והבנה של הלכות, מושגים (מקיצור מקור חיים ומרשימת המושגים), מבוא לתושבע"פ, וכן ידיעת מספר ברכות בעל-פה: ברכת אשר יצר, ברכה מעין שלוש, ברכת בורא נפשות, ברכת רעם, ברכת ברק, ברכת קשת. חומר המבחן מתבסס על תכנית הלימודים.
- ג. במבחן ייכללו שאלות שבהן יתבקשו התלמידים לזהות את הפתרון ההלכתי.

הנושאים וההפניה לפרקים ולהלכות הם על-פי :
הרב חיים דוד הלוי, ספר קיצור שולחן ערוך מקור חיים

חלק	נושא	פרק	הלכה	פירוט משקל יחסי
א. מעגל השנה	חודש אלול			כ-40%
	• חודש אלול הרחמים והסליחות, ערב ראש השנה	ק	א-ג, י, יב, יד	
	• ערב ראש השנה, סימן טוב	קא	ב, ג, ז-ט	
	ראש השנה והימים הנוראים			
	• סדר היום ותפילותיו, תקיעת שופר, תפילת מוסף	קב	ח, יב, טו-יח, כד, כה	
	• יום טוב שני של ראש השנה ועשרת ימי תשובה	קג	ג, ו	
	יום כיפור			
	• סדר ערב יום הכפורים	קה	ב, ג, ו	
	• דיני תענית יום הכיפורים, דין קטנים	קו	ד, ה, ח-י	
	סוכות			
	• ארבעה מינים	קי	א-ו	
	• הושענא רבא	קיא	יד-יח	
	• שמיני עצרת ושמחת תורה	קיב	א-ה	
	חנוכה			
	• הלכות חנוכה	קיג	א, ה-יא, יח, כג, כד	
	ט"ו בשבט			
	• ט"ו בשבט	קיג	לא, לב	
	פורים			
	• פרשת שקלים, זכור	קיד	א, ה-ו	
	• מגילה – קריאה, ברכות, דינים, מוקפים	קיד	ח-י, טו, כא-כג, כח	
	• סדר היום	קיד	לה-לו	
	פסח			
	• איסור חמץ, בדיקתו, ביטולו, ביעורו ומכירתו	פד	א-ג, ה-ח, י-טז	
	• הגעלת כלים	פו	א-ד, טו, טז, כב	
	• הלכות ערב פסח	פז	ב, ד, ה	
	• ליל הסדר	פח	א-יג, יט, כא-כו, כט-ל, לג, לו	
	• דיני תפילות החג	פט	א-ג, ה, ו	
	ספירת העומר וימי ההודאה			
	• בין פסח לעצרת	צ	ג-ו, ח-יב	
	שבועות			
	• תפילות לימוד תורה ומגילת רות	צא	א-ה, ח-ט	
	ראש חודש			
• דיני ומנהגי ראש חודש	פא	ו, ח, ט, טו-יח		

תשע"ב

חמ"ד

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב, מיקוד 67102
 טל" 03-7632888, פקס 03-7632889, rama@education.gov.il
 אתר ראמ"ה <http://rama.education.gov.il>

עמוד 2 מתוך 4 עמודים

חלק	נושא	פרק	הלכה	פירוט משקל יחסי	
	תענית ציבור				
	• תשעה באב ושאר תעניות	צו	א-ו, יג-טו, כה, כט		
ב. בין אדם למקום	ציצית ותפילה				
	• ציצית	ט	ב, ד, כו-כח		
	• הכנות לתפילת שמונה עשרה	טו	כג, כה-כט		
	• תפילת שמונה עשרה	טז	כל הפרק (כולל המבוא)		
	ברכות				
	ברכת אשר יצר, ברכה מעין שלוש, ברכת בורא נפשות, ברכת רעם, ברכת ברק, ברכת קשת			לדעת בעל-פה	
	• דברים הבאים מחמת הסעודה	לא	א-ד		
	• הלכות ברכת המזון	לז	א-ח		
	• ברכת חמשה מיני דגן	לט	א, ב, יט-כב, כד		
	• ברכה אחרונה	מג	א-ו, יג		
	• דין קדימה בברכת הפירות	מה	א-ז		
	• ברכת שהחיינו	מח	א, טו		
	• ברכות על הנסים	מט	א-ג		
	• ברכת הגומל	נ	א, ו-ח		
	• דיני ברכת הראייה	נא	ח, ד		
	• ברכות על מעשה בראשית	נב	א-ג, ט-יג		
	• ברכת אשר יצר	ג	א		
	מצוות התלויות בארץ				
	• קדושת ארץ ישראל	קלו	א-ג		
	• הלכות ערלה ורבעי	קלט	א, יב		
	• הלכות תרומות ומעשרות	קמא	ב, טז-יח		
	ג. בין אדם לחברו	• יסודות השלמות במצוות – בין אדם לחברו	נה	יא, יג, יד	
• כיבוד אב ואם		קכו	א-ח		
• כבוד רבו		קכז	ד-ו		
• איסור אונאה		קסב	מבוא, א, יט		
• הלכות אבדה ומציאה		קסג	מבוא, א, ה		
• הלכות גניבה		קסו	מבוא, א-ח		
• הלכות גזילה		קסז	א-ד		
• הלכות נזקי גוף		קסט	א-ג, טו		
גמילות חסדים					
• הלכות צדקה		קכח	א-ג, ז		
• ביקור חולים	קמד	א-ג, ו			

חלק	נושא	פרק	הלכה	פירוט משקל יחסי
ד. מושגים ומבוא לתושבע"פ	<p>רשימת מושגים (בנספח א הרצ"ב)</p> <p>הרחבת המושגים וביאורם: מידע נמצא באתר המינהל לחינוך דתי (הכתובת מופיעה למטה).</p> <p>מבוא לתושבע"פ (בנספח ב הרצ"ב)</p> <p>החומר למבוא לתושבע"פ נמצא באתר המינהל לחינוך דתי.</p> <p>כתובת האתר: www.education.gov.il/Hemed</p> <p>יש לבחור בלשוניות: מקצועות לימוד < תלמוד ותושבע"פ < מבחן תושבע"פ כיתה ה'</p>			כ-20%

נספח א - רשימת 50 מושגים

שבת: 1. כבוד שבת; 2. עונג שבת; 3. לחם משנה; 4. שלוש סעודות; 5. מלווה מלכה; 6. תוספת שבת; 7. לייט אבות מלאכה; 8. מוקצה; 9. עירוב חצרות; 10. תחום שבת

חגים

יום טוב: 11. מלאכת אוכל נפש; 12. חול המועד; 13. יום טוב שני של גליות; 14. אסרו חג; 15. עלייה לרגל

ראש השנה ויום כיפור: 16. לא אד"ו ראש; 17. י"ג מידות; 18. התרת נדרים; 19. סדר העבודה **סוכות:** 20. חמתה מרובה מצילתה; 21. ניסוך המים; 22. שמחת בית השואבה

חנוכה ופורים: 23. מהדרין ומהדרין מן המהדרין; 24. פורים קטן; 25. תענית אסתר; 26. תפילת על הנסים

חודש ניסן, פסח: 27. ברכת האילנות; 28. קמחא דפסחא; 29. מצה שמורה; 30. מצה עשירה

בין אדם למקום: 31. פסוקי דזמרא; 32. פרשיות קריאת שמע; 33. מודים דרבנן; 34. ברכת המצוות; 35. פדיון הבן; 36. הפרשת חלה; 37. שעטנז

בין אדם לחברו: 38. איסור רכילות; 39. לשון הרע; 40. איסור השגת גבול; 41. ארבעה שומרים **כללים במצוות:** 42. מצוות עשה שהזמן גרמן; 43. אין מעבירים על המצוות; 44. זכר לחורבן; 45. זכר למקדש

תושבע"פ: 46. שישה סדרי משנה; 47. תלמוד ירושלמי; 48. תלמוד בבלי; 49. דברי סופרים; 50. ספר שולחן ערוך

נספח ב - מבוא לתושבע"פ

השתלשלות מסירת התורה ("משה קיבל תורה מסיני..."), התורה שבעל פה מסבירה את התורה שבכתב.

תנאים: התנאים ואירועים מרכזיים בתקופתם; אופי הלימוד של התנאים; כתיבת המשנה ועריכתה; הסדרים והמסכתות; תוספתא ברייתא וספרות של התנאים; כללים בלימוד משנה; פרשני משנה במהלך הדורות עד זמננו.

אמוראים: האמוראים בארץ ישראל ובבבל; כתיבת התלמודים ועריכתם; אופי הלימוד של האמוראים; פרשני תלמוד במהלך הדורות עד זמננו.

תשע"ב

חמ"ד

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב, מיקוד 67102
 טל' 03-7632888, פקס 03-7632889 - rama@education.gov.il
 אתר ראמ"ה <http://rama.education.gov.il>

עמוד 4 מתוך 4 עמודים